

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/249639,Wincenty-Sobolewski-1922-1947.html>
29.10.2026, 08:52

Wincenty Sobolewski (1922-1947)

Ps. „Przemytnik”, żołnierz Zgrupowania Partyzanckiego „Błyskawica” Józefa Kurasia „Ognia”

28.10.2026

Syn Franciszka i Anny z domu Duduś, urodził się 22 lutego 1922 r. w Bukowsku (pow. sanocki). Tam spędził dzieciństwo, kończąc siedem klas szkoły powszechnej. We wrześniu 1939 r. brał udział w walkach z Niemcami jako członek Przysposobienia Wojskowego. Po bojach pod Sądową Wisznią dostał się do niewoli, ale uciekł i wrócił do domu. W latach 1940-1943 przebywał na przymusowych robotach w Niemczech. Uciekł i odtąd pracował jako ślusarz w rodzinnym Bukowsku. Nie wiemy nic na temat jego działalności konspiracyjnej w czasie wojny.

Dopiero po przejściu frontu w 1944 r. został zmobilizowany do „ludowego” WP. Pełnił służbę w 16. pułku piechoty 6. Dywizji Piechoty. Brał udział w walkach z Niemcami, a w marcu 1945 r. został ranny pod Kołobrzegiem. Był odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi z Mieczami, Medalami „Za Warszawę” i „Za Odrę, Nysę, Bałtyk” oraz odznaką za rany.

Po zakończeniu wojny został przydzielony do Wojsk Ochrony Pogranicza; początkowo do 185. Strażnicy WOP w Niedzicy, następnie służył w 9. Odcinku WOP w Nowym Sączu jako instruktor wykładowca. Miał wówczas stopień plutonowego. W styczniu 1946 r. został zwerbowany przez Wydział Informacji WOP do współpracy jako informator ps. „Kruczek”. Prawdopodobnie nie chcąc jej podjąć i, jak sam relacjonował, zagrożony aresztowaniem, skorzystał z kilkudniowego urlopu, podczas którego z bronią w ręku dołączył do partyzantki niepodległościowej. W ten sposób we wrześniu 1946 r. stał się żołnierzem Zgrupowania Partyzanckiego „Błyskawica” Józefa Kurasia „Ognia”. W oddziale pełnił funkcję szefa 1. kompanii używając pseudonimu „Przemytnik”. Ujawnił się w lutym 1947 r.

Cztery miesiące później został aresztowany pod zarzutem nielegalnego posiadania broni (dwóch pistoletów i 30 sztuk amunicji), ale jak wynika z zachowanych dokumentów był to jedynie pretekst do represji za wcześniejszą działalność niepodległościową. Wyrokiem komunistycznego WSR w Krakowie obradującym w trybie postępowania doraźnego został 11 sierpnia 1947 r. skazany na śmierć. Zamordowano go 23 sierpnia 1947 r. w więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie. Jego ciało pogrzebano potajemnie na Cmentarzu Rakowickim.

Szczątki Wincentego Sobolewskiego zostały odnalezione 8 lipca 2025 r. podczas prac poszukiwawczych prowadzonych przez IPN na terenie Cmentarza Rakowickiego w Krakowie.

Pierwsza strona wyroku WSR w Krakowie wydanego na Wincentego Sobolewskiego (ze zbiorów IPN)

.....

wykonania kary śmierci.

Kraków dnia 23 sierpnia 1947

Prokurator Wojewódzkiej Prokuratury Rejonowej w Krakowie
..... G r e l a Z. kpt.

w obecności:

1/oficera straży rejonowej więzienia w Krakowie

..... *Nacz. Kurbachiego Bolesława*

2/lekarza *D. Domickiego Eryka*

3/doródcy plut. egzekucyjnego *pl. sierż. Troki*

..... *Franciszka*

wyonał w dniu 23 sierpnia o godz. *7¹⁵* wyrok

śmierci w stosunku do .. *S. S. B. O. L. E. W. S. K. I.*

..... *Wincenty* *s. Franciszka i Anny*

urodz. w dn. 22 lutego 1922r. w miejsc. Bukowsko pow. Sanok

skazanego wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Rejonowego w Krakowie

z dnia 11 sierpnia 1947r. Sr. 918-47 na karę

śmierci. Lek. w stosunku do śmieci, skazanego o godz.

..... *7²⁰*

Prokurator *Grela G. kpt.*

D-ca plut. egzek. *Lubka*

Lekarz: *D. Domicki*

Doradca

Oficer Str. Rejonowej *Kurbachy*

Protokół wykonania kary śmierci na Wincentym Sobolewskim w więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie (ze zbiorów IPN)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kraków

Żołnierze Wyklęci

Artykuł

Wincenty Sobolewski, fotografia z dokumentu ujawnienia w 1947 r. Na mundurze widoczne partyzancki ryngraf oraz odznaczenia nadane za walkę z Niemcami: Brązowy Krzyżem Zasługi z Mieczami, Medale „Za Warszawę” i „Za Odrę, Nysę, Bałtyk”, odznaka za rany, a także sznur do gwizdka (ze zbiorów IPN)